

R. nov. 1676.
H. Constantijn Huygens
van Zuylichem.

Deß 28. J. Novemb. 1636¹

Mijn Heer.

W.L. des sldr adu gemaende vande 31. Maartado, beduffendt d3 xxiij van
van myn Minnes, ses ick ontfangen, was mij liiff om te
sien, dat myn arbeyt, int oudeholde vande sldr indief voldigt
wordt schryfels in getrouwijde beataude, W.L. de beaufzieden.

De reddende die mij bedoogde hebben, om mijne obseruatide
bij forma van sownadt te hadden; is alder niet dat indigt
gebedest, om dat het in adelant, is gedaen, en tott oordt en digt,
souds gedaen. De Male om dat de Bler Secretaris Olden-
mij voor dato gescreven heeft, dat het voordragstijf is,
datter vadersgids. Gedelde Bleren kinder Marys is gedaen
sijn, die niet tott de stamme het gedaen icke sene tot sien.

Ontwant gafft Septemb. 1635. ontdekt is ich in fregelwater
dat drie gedijings dagte in der ton, die van binde gevleest
vreesd gestade, alijnd dertigd, die in mijne oogc luid
dan thider drijfend madt eldjader vande, dan het dertig dat
oor Iordanen dan fijft af gevleest, en mit de nadre van bte
terwloo, off beaterlycs noordt, Is dest soort die ich int
gedijd vaste ondertelt, bestout fad Lijfaden myt 1.6.3. a.
v. selen bedden globuli, sonder dat die huijt, off bleijt
couwt beddenmen, daer in ds globuli beslotter lagde, des
stadken somtijts totte vooruit ges voer myt, in gedaden
van ds conde van der Stadt, die continuelych beweegte
weiden, andis vreesd fad Lijfaden want aetig, alle
dat het aetelijf, en gedijing spits toe Lip, alre
welch spits dijnd desels der Stadt faddie, ontwant die
madt soo lang als fad gantsch Lijfaden, die dicht door
mijn microscope te aenspouwde, als het vacf van der
spinnichop, alre het dijnd aendt Stadt vreesd der Colletg
ontwant vreesd groot vane fad Lijfaden.

De toredt soort van dietgelijs, dat ich bernam, bestondt
niet alleijen, van welch die, op dat border lyff gedre-
schen, sijn Lijf aende bestondt niet. D. 10. a. 12. globuli,
andet vander d' gelyke dietgelijs sijn gedre-
schen veranderd sijn Lijf aende in alle volcomen wouten,
soch enlest vander dat op dat dooogl quamen, de
vander dat ich d' gelijc op sy in alle wouten als geschen
sach ich dat sijn Lijf aende veranderd sijn niet d' dicht
gmetgh op siess, en dus verbedde oock yder globuli van
sijn Lijf aende, sijn begeerde mit den gmetgh niet te
strekken, in gedachte als des leghelde op de stude off roog.
als medde

Aug. 15th

alsmede dat fair onderlyff xlat was, vorderen mit ve,
sich dycs ongelooff. Dunnootgids off buntgen, dat vader
diec bevoegde weiden, der dichtgids dus die veldijns
opt dooogl leggen beveegen, Barsten deegens
outstukken, inde d' globuli & waterachtig voestig
dat der dichtgids niet bestond, weesde an alle hant
weg, sondet dat oec de minste teede van die vijf
oudt behoudende, dat der d' globuli in blooten fadd
gevest. der soort vader die veldijns groter als de
elst gesyde dichtgids, & deselv maginck ich my ver
acht mact elijnder te sien, dan fit oogl van den Luy.

De dede soort van dichtgids, vander outdert twee mact
soo laeng als breit, in a myn oogl volle acht mact
elijnder als de elst gesyde dichtgids. jek imagiue
Soe kleyne ded dichtgids vander, dat iek daer binde
tgids off pootgids ane condt behoudende, desselv beve
gingle vander see sunt soe inde vante als in den west
lind.

De vierde soort van dichtgids dat iek sag beveegen, vander
soo kleyne, dat dat voor mij gelyk figuur liet gedaen syne
der dichtgids vander in myn oogl mact dan d' elst
mact elijnder dan fit oogl van den Luy, vander
iek oordel de acht van fit oogl van den Luy, mact
als sien mact soo laeng als de acht van fit gesyde
schoedel, deselv gingene in suel feijt. De voorbede acht
dichtgids te vander.

Als oock inde outdater iek naef versfeijd soorten
van dichtgids, doeg der vander see groot, drie mact als de
elijnder mijner, ander groot, & see Moustdrind, doeg
mijn voorvader is mit dat te spetificere, alder sal die
leggen, dat deselv mest doorgaens niet sodanig sagt
d'elde vander te sanen gesetz, dat vander fair fit
vader quame te outlooper, outstucker. Danseide.

Ond gij junij 1636, sal iek in den voordeijns sag oec fit vader
soo smijde gesangene als fit mij doelych vader, helle,
vege in den schoon veldijns glas gedane, & gesteltens op,
in lucht, de winter op des tijt. Vijf den geselle kont
vaderland, ~~te~~ dat fit vader continente. bewegest
vader, sal iek na vaderloop van 24. mact mij g'imagi
nent dat iek broedt sag deselv sag, mact om dat
din

der sood vodijns of vandaer, sibb ich sit mij out gedaen, na verloop van noch 24 ure sibb ich niet verdondering en dan dijnheit Leiden's Schepels, in den droppel vater gedien, der vandaer vande redijstel soort die ich tot noch toe gesien hadt. Na verloop van noch 24 ure vandaer dij dichtgids in Sulchelijc minicte dat sit op ghele den a. totale dijnheit adiquam die in den droppel vater vandaer. Na verloop van noch 24 ure ontdektich ich bader al geseyd dichtgids, den soort van Schepels die wel acht maal so groot vandaer.

Ich sib noch vroegelyks observatisch outreit veldvatter soos als sit vaste gewalke was gedade, made daer in ghele leiden's Schepels coninc vanderwach, Mad. vander sibet schijf drie daage nad gewalke gevleest, vernaemt ich vroegelyks soorten, vader van velle niet lang niet leide leiden.

Op myn plaat in opeind Lüft Stadt die Dompt die ontrent 15. voort dies is, vende ade sit water coninc, de Selos Stadt in sit Lijnde, omringt mit sondags boog mijden dat sooon ds son in sit teltende canck is, soo voort de Ruyne vande port niet beschermt, dat water coninc niet de gront die veel lant is, mit Sulchelijc gevleest op, dat vander ik ghefragt sib deselsch Lüft te maken, altijt noch ontrent den voort water daer in sib besondig. dit water is des sondaghs soe kout, dat sit niet doelych is, de kant daer Lang in te houde, de Selos water is oock selve smakelych, in den vodijns in Alde, liget minder, dan sit vander. in dit water sib ich in toeke sonders na de ander, den grooten duiding van selve reddij dichtgids ontdekt, en na dat ich den al water gevloegde had oordeneed ich dattie en dan 500 dichtgids in vandaer. deselsch vandaer selve na vande groot als ds vields soort in sit best geseyd Aendel water. Doch als dit water drie daage op myn coninc fad gestaden, ontdektich niet selve wel vroegelyks dichtgids van figueren & grootte.

Ich sib op den 27. july 1636. in dat in on gobsch veld Zee water, dat in onder ander ontdekt leiden's Schepels, die door myn microscop sib niet groter is vande toonden als den elijc blootje in ons bloot oogl des dichtgids, in vandaer op vande na so groot niet als sit oogl.

Oogl wan fit diertgē dat totam uerdam d' Waterbloo uordet
D' h' diertgērs vanda l'le vodijns, soo dat i'ch' mār 3.
a'. 4. in den droppel vater ontdekt. Na verloop van
5. daigrē, ontdekt' ich' veel 100. diertgēs, daer' ich' fij
te vanda mār den fad' gētē, den vanda van de ander
figūr, ik' mit alleē cējēd, mār oock l'le vader ik' den
Langs vodijns opall' gelijck, ik' al sōvēl desels mēr dan
1000. mār cējēd vanda dan den elijns Santgē, soo fij
ich' mochtans gētē, dat vanda die brijten fit vater
op fit droogl' quānd, dat jēr' vanda l'le vater ontstādē
barsten, ik' van den weeder off vodijns, in 3. a. 4. l'le
Klijns globuli, ik' dijg' vater achtig' onatris.

D' d'. Augustij' vernaam ich' l'le vodijns vanda boorbē,
h' des diertgēs, mār sag mi' d' h' l'le vodijns Klijns l'le,
d'. Schijnsels, dat di' bijna fit gesicht door myn microscoo
ontdekkē.

Ich' fij oock vroeg' mār gēb' vater fit vater dat
door des' stadt Loopt, dat l'le goed' is, ik' vanda ij't
den gansc' jaer doer' goed' bid' gēbrouwen voort, als oock
mēd' fit vater vodaar' doer' des' Land' van Malcaudē
gēb' vater vondaen, ik' fij in fit l'le vater mēd' vroeg' mār
voorten van l'le klijns. Lewens' Schijnsels ontdekt.

D' 26: April 1676. fij ich' gēnoume 2¹/2 ond' hul' vater
dat veel den jaer o'ut was. ik' dat doorgaden in den vēs
veel toe gestopt, op myn compton off in myn aile' fad'
gestadr', ik' vanda in ihe gēn Lewens' Schijnsels fij comune
ontdekt, ik' in dat l'le vater goed' vader, ontdekt
1/2 ond' l'le vader, ² dat op myn compton gestolt.

D' d' d' d' ond' vodas fit vater soe vodijf' gēb' vater off
mēd' vader gētrocken, dat d' vader gējēde begon' d' droogl
te leggen, ich' fij vader vater daer' op gēgoten, tot
dat d' vader gējēde ontvlit ¹ d' vader vater vodijf' d' droogl
6. Maj' ontdekt' ich' in dit vater ij't mēd' cējē
diertgēs, fad' L'is'ad're Schijnsels in myn oog' tolle mār
soe Langs als bril', vanda dit vater vader l'le vader
vodas vodijf' gēb' vader, fij ich' daer' vader vater bij
gēgoten, ik' daer' na gēde mēd' vodijf' diertgēs vanda
t' vader' soort, als ful' voort vana fit vader vater
gēgot, ja mēr dan 6. a' acht d' vader in den droppel
vater, belaide de mēd' vodijf' l'le Klijns' diertgēs
vader' vodijf' gētal' vodijf' vodas, d' obsercatiue
des' ic' d' 26. Maj' des' Mot' gētē. Des' A' s' ond' d'
Schijnsels

Seuen ditto vvenam ich drie dichtgden vande dextre soort
bij na ghele oelijns dichtgden, dat ich smorgens in soos den groot
getal fadds gesien. Dg 30° ditto vvenam ds dichtgden soe ver-
minderd, dat daer ich $\frac{1}{2}$ mi maer den sagt, daer had ich ond-
er den drie daghs welte houdt ghehouen. Ich als in de daghet
water vader soe wegg ghebastet, dat ds weder ghehouen
begoncky droogt te leggen, Ich ses vader sijn water
bij ds weder gedade, h op dg 1°: In my vader soe bleek
dichtgden velenomis als ooyt voordien van den

Hoch ses 5° distincte Observatiue Cum dat alle gestoot
op xvi in ontrent 2 $\frac{1}{2}$ onces water te leggen) gedaen, dat ich
hier mit sal sanctificare, alhier sal ich leggen; dat ich
ouder ander woe ghehouen ses, dat vanniches ds weder maer
ontrent 2 maer viderhoutig inde int water ladt
geleggen, dat ich den onghooft. Weder sijn dichtgden
in den kleyne droppeltge water ses ~~moont~~, dien nacht
vallen toewandt, h mag voor ds grootsteit vader leggen, dat
ich mire als houdt dreynt, tweede schijfes, in den
drooppe water, dat ich vande sijns fit van fit water nam
398 sijn leuen, h beredigen, ander soade die getal veel
op tien male soe bleek begrooten, h oomme den alle fan
beredigings & figuer te beschryven, dat sal ich over de appel
alhier sal ich dit leggen, dat als ich ds proportion van
sane groot fadd sal stellen, teghen de oelijns myter den
aby nauwelyke niet fit blote oogl coninc sijn bres-
gen soe stel ich dit dus.

Glyck h de kleyne dichtgden int water.

Tot ds grootsteit van den mitde.

Alsoe den sonich byt.

Tot ds grootsteit van den daer.

Venant des kleyne dichtgden salc ~~conuincientie~~, h was
soo groot niet, als de ~~conuincientie~~ van den fadgen van
den Luyt, off den laertgden van den mitde. h daer beredigen
te leggen, dat ich ouder ander dichtgden ses ghehouen niet
niet voldigt. Sijn kleyne dichtgden off alle ghehouen, dog ds
seide berediging was contrarie van ghemeldt alhier, off
ds aelgden die inde asijn syn. Venant gelyck ds ghehouen
alhier altyts niet fit bocht voorbaets niet soedrumt,
soo secundum den aelgden soe vere aetervarts, als
voorbarts, sonder dat ich foest, oft staet onde
bekendt, h als ich ds proportion van fan groot fadd
sal stellen tegen de alhier die inde asijn syn, soo
imaginell ich mij die dics

gelyck

Gelyck des grootfeit van den vorm, soo groot als den leest.
Tot des grootfeit van den vorm, soodich als ons arm ontrent
ouer want.

Alsoo des grootfeit vande Relijns alle gedis int xxviij vaste.
Tot des grootfeit vande alre inde abijn.

Ach ses genouwe xxviij vater daer indiengeldige le
vande Schooldels in vande, & dat vermaeght mit vater
daer maer tode inde, in ladt geleghe, & gescreuen dat wan,
mee ich vater velle vater, daer maer tode inde xxviij in
laddi geleghe, bij fte xxviij vater daer velle xxviij
dichtgelds in vande laddi gedaen, dat dan ds dichtgelds alre
stouts quanme fte xxviij, & vater enide van fte xxviij
vater daer bij xxviij, dat ds dichtgelds int Leden beden.
Ach ses oock xxviij vater van fte xxviij vater genouwe
daer velle xxviij Schooldels in vande, & dat vermaeght,
mit den vredijns vater daer in ontrent 3. xxviij

36. Krijt maghe in laddi geleghe, & gescreuen dat soo adstouts
als dit vater ouder vader was vermaeght, dat ds dichtgelds
doet vande.

Ach ses hert 2. a. 3. jare gedaen alle gedis in mijne abijn dat
door myn managie in den vat in huyt fte xxviij comen ontdeke,
doe des doel abijn op myn comptoir tiff dage in den spoon
glas gestaan fte xxviij, ses ich xxviij alle gedis daer in vermaend
dat van dag tot dag vermaend gheleigd, En ses vadersfij
malen den vredijns abijn, bij fte xxviij vater ghebaet
op doorgaens gescreuen, dat soo adstouts als dit vater, soude den
was vermaeght, dat ds dichtgelds mit xxviij vater doet
vande, soude dat ich sile coude dat ds alle gedis, huijghet
sel van fte xxviij vader laddi. Ach ses dan noch den mal
tijde deel xxviij vater genouwe, xxviij dat tyt vande
ds melleste dichtgelds daer in vande, & daer bij gedaen, den dier
abijn, daer in ontrent thise xxviij alle gedis in vande, dat
vater & abijn tot Lande, maecte in ontrent in quantiteit
den droppel vater niet, vader as abijn ich brachte op de
boden, & niet op ds luyderfijt, van fte xxviij vater
ses gescreuen dat soo adstouts, als ds abijn bij fte xxviij
vater was gedaen, dat ds indiengeldige dichtgeld di naest
ds abijn vande, soude den gheleden vader laken, & de ver
der vande boden legghid dichtgelds, vaders gheleden vader
sae vader laken, & na verloos van vredijns tyts, vande
alle ds selk vredijns dichtgelds doet. ds alle gedis fale brouwe
ginge & was niet minder in dit vermaenghs vater. En
t huijgh vermaenghs xxviij vader & abijn, van dag
tot dag obseruende, ses ich na verloos van tode la
den vader alre gescreuen, dat ds alle gedis in xxviij last van thys
dat ich inder abijn fadt gescreuen, der ich dat bij fte xxviij

rigt. Wat de fadd gedade, mi wolk op toe s'endet vande
vad too gheouende; onde vand dat vandaer dader bleke elijns
el. p. aelt ghes van den G. d' Helis groot, dat in myn oog
ontent & off $\frac{1}{2}$ dell vandaer ligst niet madet, als d.
alder grootste aelt ghes, sonder dat wat obseruatien
ick dader ontent gedade heb, gelde elijns aelt ghes fel
conuenient vandaer, Noch ghe d'elt ghes dat ~~na~~ de
voortvergant d'elt ghes geleueerde, Dit liede fel ick
myn selue ghegrindt, dat sooon d'elt alijns dell,
tgels in dide asijt mochtien sijt groest, om aelt ghes
te conuenient voort brugde, dat deselvigs door de ver-
muggings mit fel xperige vater, als ouderwade —
sonder sijn ghecomende om levensd'espellen te conuen-
tien dat voort brugde, Ick fel dan myn selue vast inge-
bult, datt d.^e geseyd aelt ghes, bij voortbrugde sodanich
vandaer vroedig vuldigt, de middelen ghebruycht om
d.^e grootste soort te oot bedigen, en gesche na dat
ick erig' outstrikken fadd geschedde, & van den ge-
trokken, dat deselvigs van conuenient vandaer vroed-
ing mit den Langt d'elt ghes, ontent $\frac{1}{2}$ brandt dicaten als
het aelt ghes, dat ick mij in a ghevalde hielden daer van
fel d'elt ghes te sijn. Reijnt deijc fel ick mij bont d.^e
ghegrindt daer, noch vander d'elt ghes. D'el couert
dat vandaerlyck aelt ghes vandaer, al fel op den tijt
vader distictus aelt ghes, d.^e den vredegens groot
als d.^e ander, mit den aelt ghes sijn eom, d'el
mit in den gewoest den Lagede, vandaer van fel groot
aelt ghes so Langt in den gewoest den Lagede & Leffde,
dat fel mij bewellede fel volg daer op te liden
joch fel oock gesche, dat d.^e elijns aelt ghes mit d.^e
groot aelt ghes, als deselboe outstrikken vandaer geschedde
faer, mit faer in den gewoesten niet vander ^{selve} veld
vandaerlyck, als oock mids dat vandaerlyck d.^e groot
aelt ghes, mit d.^e asyn fadd geschoft, & dat d.^e op faer
stewden Lagede, dat dan d.^e elijns onghoor aelt ghes, in
d.^e groot aelt ghes Lagede & Leffde, d.^e aelt ghes sijn
selve laeft van Liefde, & bleijde ^{met ghelycke} veld, dat door
mij door middene vandaer geschedde, in mids veldig groot
& elijns globuli en proportional van faer Liefde vergl.
veldocal globuli in den d'elt oly veat. ^{met ghelycke}
Den 6 May. fel ick in den xocerijt ^{ter} coys d'elt veat
mehr dan 25 out vater in maef, ghehoude, totale van ghe-
houde groot bladwerd ghehoude, na dat nach deselboe altoon
fadd

faedt gehuert, & dat h opij voort gemaet mit sult. vater
nijt consideratis, off dit vater mids Leidens Sofexels soind
voortbringer, dit vater was na verloop van d. daghe
soo weyl gedaadert, & inde gendre getrouwde, dat de clauw
gendre begouende droogt te leggen, nch fel h opij -
vader voe sult vater gedgoten, & op dae 29^e, enij
gesien velt sll. Kleijn Leidens Sofexels, die in 24 ure in
soo den groott mindest vande toe gemaende, datter dijngh
dijnsdaer in den droopel vater vande, enige veldijns -
dagen daer waer dan ich vell groote dietghe, & vande
vande twelde soort, die iche int sult-vater de figuer van
de eyrount fel gegede.

Acte fel. op den 13. July 36. Krijgt magelijc in ontdekt 2¹
ouer regelvaders gelijc in welke regelvader ic ont
dekt enige veldijns dietghe, die door myn microscope
had niet groter & beroond, als alle groft Sant in ons
bloots oogl doet, dit vater fel ic velschijds malde
gedoestroot, & tot tode a' den malde, vannelle fel
vater was weyl gedaadert, vader vater daer bij
gedade, Den 12^e july fel ic in dit vater ontdekt sll.
veld Kleijn Sofexels, die door myn microscope had niet
groter & beroond, als alle gendre Sant in ons bloots oogl
doet, desdes vande sll. felde, & enige Sofexels vader
mael soos lange als buet tisje. & daer bedijfder die
twelde soort die had so groot beroond, als min
dyren, in ons bloots oogl daer. had boven liff vader
vout verfeden, fel onder liff vader, in gedader des
Sofexels gelijc, haer gantsch lichaem. & schilder nijt
geli ander delle toe bestade, dan ijte groote Kleijn
globul, die sll. glinstende vande in haer bewegingh
standen desels 5. a. 6. pootghe, off beldighe voor nijt
& vander desels op fel droogt quamde, barstie die
mids ontstuckde. Ds dier soort vande dietghe
mit stadtde. Ds dier soort vande lange dietghe
onder plat & boede vout, & vande ontdekt vande lage
te als ds eyrount dietghe.

Ds 5^e soort die ic ontdekt nadat ic daer niet vader
had by gegoten, vander ontdekt vande ledighe alz
het oogl van der Lijst, & fadde ds figuer van der
afste-dell van der geconfit sitroden Sofil. des fad ghe
tal was so groot dat fel op ghe die a' tode dijngh
in den droopel vater alic quamde.

ich fel oock mids op den 13. july, tode groote noot mi
Sofader

Sfater, mit den handen outstrekke geslagen, die d'ellos ge-
 lejt in den voor vefadet T' de cooy, & niet xntvater ge-
 oelt, in welch water ich fede van des somer ist
 Lewens Schoppe filz outderde, & geside dat soo dadelijk
 als des d'ellos byt het moet mitvader vater quame,
 dat den doot brante. & filz op den 3. Augustij outderde
 selle religij Lewens Schoppe, made des d'ellos vande selle v'rijnig
 in getal. Ma dat ich sude vater daer bij had gegooten
 v'rande des d'ellos selle v'rijning v'ldigt, des d'ellos v'rande
 soo religij, dat ich den ghefigurte kan geden, made
 sag des d'ellos der voor vout, dan Langt ade, en ich oordelt
 haer gantsch circumferentia, wch 3. a. 4 malec elijndel-
 t' sijn, dan de circumferentia van den haertg, daer de
 Lijfanden v'rande Mitte oft Lijf mdd' sijn best. Ds
 teedels soort dij ich outderde v'rande v'rijning in getal
 & v'at na den Langt vout gheleert. Ds d'ellos soort den
 v'rande teede malec soo Langt als breit; & Lijfde voer
 & achter v'at spits toe.

Mijn Heer dit is het geluk dat ich na myn geringe oordelt mit
 myn missive, aduagende de Lewens Schoppe, int d'ort
 s'el comune bij den stellde. W.C. Boogl Ede segt in sijn
 missive dat Wldts soon myn observation mit alder wil
 a'deitenden tot Parys, made segt mij ds hant Lijf, om dat
 in godt frans over te litten, over welcke presentaties,
 ich den Boogft den d'ellos bren, En bren alder bren,
 mit dat myn wch v'rijdig redende, dat ich sel noch wil,
 gath Wldts soon sullen dwellen. Gelijkt Wldts soon
 van myn d'ellos v'rijden selle oorddaniel t' goeden. En ich
 sal na presentaties van myn geringe dienst blijven

Mijn Heer.

W.C. Boogl Ede t' Boogft verplichten
 Dienst.

Antonij Lijnsbergh

The next morning we took ship. They are so cold up
there. The water is very rough. We have been moving about
ever since we got off. I don't like the climate at all.
It is very cold and damp. We have had to stop
several times to get shelter from the wind and rain.
We have had to sleep on the deck. It is very
cold and uncomfortable. We have had to stop
several times to get shelter from the wind and rain.
We have had to sleep on the deck. It is very
cold and uncomfortable.

— and inferior wood & the wood etc
— and etc

A. de la Boulle jun.

Hug. 45